

ЕТНОКУЛТУРНАТА СПЕЦИФИКА НА ЗООМОРФИЗМИТЕ В ПРЕВОДА ОТ РУСКИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Анна Баранова
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

ETNOCULTURAL SPECIFICITY OF RUSSIAN ZOOMORPHIC NOMINATIONS IN TRANSLATION FROM RUSSIAN TO BULGARIAN

Anna Baranova
St. Kliment Ohridski University of Sofia

The paper aims to explore the possibilities to transfer the culture-specific connotative meanings of Russian zoomorphic nouns used in literary texts in translation to Bulgarian. For that purpose, the connotative potential and the usage functions of the target units are analyzed, the relevance of the translator's choice in published translations is commented and some alternative decisions are suggested. A conclusion is made that the level of equivalence between the original and the translation in such cases depends on the nominative and expressive capacity of both languages, on the functions of the connotative unit in the context and on the linguocultural competence of the translator.

Key words: connotation, translation, zoomorphism

В последно време зоонимите, и по-специално зооморфните номинации, често стават обект на съпоставителни лингвокултурологични изследвания. Това е свързано с факта, че те представят важен фрагмент от езиковата картина на света, тъй като възплъщават етнокултурната специфика на светоусещането на езиковия колектив.

Поради нееднозначното използване в лингвистичната литература на термините зооним и зооморфизъм следва да уточним, че в статията зоонимите се разбират в широк смисъл – като лексеми, които назовават всички представители на животинския свят (включително родови, видови и джендърни номинации, наименования на породи и собствени имена), а под зооморфизъм ще разбираме лексико-

семантичен вариант на зоонима, който въз основа на антропоцентричните му конотации функционира като метафорична характеристика на човек (вж. Пуцилева 2009: 11 – 12).

Според В. В. Красних съществуват различни кодове на културата, като под този термин се разбира „мрежа“, през която културата категоризира, структурира и оценява заобикалящия ни свят (Красних 2002: 232). В редица научни трудове се дефинира понятието „зооморфен код на културата“ (Бойко 2008, Гукетлова 2009, Бухарова 2015 и др.). Това безусловно характеризира зооморфизмите като единици, чрез които става възможно проучването на измеренията на националната култура: естетическите и моралните оценки и социокултурните нагласи на езиковата общност.

В. Ф. Занглигер обяснява по-голямата значимост на зооморфизмите в сравнение с останалите номинативи с това, че живите същества са психологически по-близо до човека, отколкото неодушевените обекти. Това определя и по-силния им емоционален заряд и образно-естетическо въздействие, което води до по-честата им метафоризация (Занглигер 1997: 223).

На практика всички изследователи на зооморфизмите в лингвокултурологичен аспект отбелязват, че тяхната етнокултурна специфика е заложена в конотативния компонент на значението им. От микрокомпонент в семантичната структура на зоонима конотацията се превръща в макрокомпонент в зооморфното лексикално значение, който чрез своите културно обусловени образни, оценъчни, емотивни и експресивни семи има равен статус с денотата в означаването на реалните обекти (Огдонова 2000: 11).

Според основанието за възникване на значението им зооморфизмите биват: а) предметно мотивирани; б) асоциативно мотивирани; в) немотивирани, като определението *немотивирани* е условно и отразява настоящия етап от развитието на езика, тъй като основанието на номинацията често е недостъпно за съзнанието на съвременната езикова личност, но това не означава, че то липсва. Важно е също да отбележим, че зооморфизмите могат да имат повече от една семантична реализация в зависимост от това колко конотативни признака са способни да актуализират.

Транслирането на етнокултурните смисли на конотативно маркираните единици в художествения текст предполага преодоляване на няколко типа трудности.

Първият тип е свързан с разпознаването на конотативно маркираната единица в речевия поток и с определянето на пълния ѝ семан-

тико-прагматичен обем. При недостатъчно висока лингвокултурна компетентност на преводача съществува опасност от „пропускане“ на образната номинация или от неправилното ѝ тълкуване. И в двата случая резултатът е погрешна реноминация в текста на превода.

В пряка зависимост от свободното боравене с културните смисли от страна на преводача е и правилното определяне на приоритетната функция на конотативно маркираната единица в контекста. Тя е обусловена от съотношението на съдържателните компоненти в структурата на конотативното значение и от влиянието на контекста върху активизиране на един или друг компонент.

Третият тип трудности е породен от несъизмеримостта на различните езикови системи. Тъй като конотативното съдържание се определя от етноспецифичните нагласи и представи на лингвокултурната общност, можем да предположим, че то е асиметрично представено в изходния език (ИЕ) и в езика на превода (ПЕ). Асиметрия се наблюдава както в плана на съдържание, така и в плана на изразяване на езиковия знак.

Интерес за нашето изследване представляват основно зооморфизмите, чиято мотивация е непрозрачна за носителите на други езици, затова обект на анализ са такива руски лексикални единици, чиито конотативни полета или изобщо не се пресичат с конотативните полета на българския денотативен еквивалент, или се пресичат с тях частично. Нека разгледаме няколко контекста, в които зооморфизмите участват в изграждането на оценъчната характеристика на една от героините в романа на М. Степнова „Женщины Лазаря“, като представят различното отношение към нея на останалите персонажи и на автора (Степнова 2011; Степнова 2014).

В първия контекст е представен неудачният опит на млад човек да запознае високомерната си и студена майка с бъдещата си жена:

р. – Так зачеш тогеш женитъся? – резонно заметила Галина Петровна, с удовольствием чувствуя, что вся она, начиная с чуть приподнятых идеальных бровей, заканчивая лаковыми чулками на стройных икрах, в сотни раз лучше и качественней, чем эта свирис-телка, которая даже молодостью своей не могла распорядиться с толком. Ногти обкусанные, кожа на переносице шелушится. Дешевка.

б. – Тогава защо ще се жените? – попита не без основание Галина Петровна, наслаждаваща се на факта, че цялата тя, като се започне от леко повдигнатите идеални вежди и се стигне до лъскавите чорапи на стройните прасци, е сто пъти по-хубава и по-качествена от тази мърла, която не можеше да се възползва подо-

баващо дори от младостта си. Ноктите ѝ изгризани, носът ѝ се бели. Евтиния.

Оценъчната номинация *свиристелка* (ж.р.) е семантично и словообразователно мотивирана от зоонима *свиристель* (м.р.) – ‘горска птица от семейство врабчови с рижо-кафява окраска’ (Ефремова 2000). Експресивно-оценъчните конотации в нея – К1 ‘дрънкало, плямпало’ и К2 ‘празноглаво, повърхностно, лековато поведение’, се поддържат от няколко фактора, които можем да разделим на екстралингвистични и лингвистични.

Към първата група се отнасят географският и обективно характеризиращият фактор. Основният ареал на тези птици обхваща северните части на тайгата и Централен и Източен Сибир, но тъй като са прелетни, те обитават и Кавказ, Крим, Средна Азия и дори Подмосковието. Това обяснява факта, че външните белези и поведението им са добре познати на населяващите тези територии носители на руския език (РЕ). В народните представи това е птичка, привличаща вниманието с ярката си външност (тя е с червеникави и жълти пера и качулка на главата), издаваща остри свистящи звуци и есенно време често изпадаща в състояние на опиянение, тъй като се храни с ферментиралите плодове, останали на дърветата. Това мотивира появата в РЕ на устойчивото словосъчетание *пьяный свиристель* (въпреки че то практически не се използва за характеристика на човек, съответната асоциация присъства в съзнанието на рускоговорещия) и на оценъчното значение на деривата *свиристелка*.

В електронния народен речник на РЕ „Словоборг“ откриваме следното определение: *свиристелка* – ‘дребна млада жена с лековато поведение, с жив и весел като на птичка нрав’, което е илюстрирано с пример: *Секретарша трябва да бъде солидна, на каблука, в костюме, с причёска, не свиристелка каква-нибудь*. Подобна метафоризация актуализира К2 на лексемата, като в зависимост от контекста тя може да изразява снизходителна или рязко негативна, осъдителна оценка. К2 възниква въз основа на съпоставяне на обективните характеристики на предмета на номинация с културния стереотип, че е осъдително човек да се отнася несериозно към живота.

Конотациите на руската единица имат и вербално основание. От една страна, това е ярката ѝ вътрешна форма, базирана на звукоподражателния характер на корена, който предизвиква асоциация със свистящ звук (с въздух под налягане), и на оценъчното значение (снизходително-пренебрежително) на наставката -к-. От друга страна, наставката фиксира лексемата в разговорния стилистичен регистър,

богат на експресивно-оценъчни смисли, и променя родовата принадлежност на означението при метафоризацията му (срв. неутралната номинация *м. свиристель*), като джендърно определя потенциалния носител на конотативно кодираните признаци.

При актуализиране на зооморфизма р. *свиристелка* прагматично-оценъчното му съдържание надделява над денотативното и именно то трябва да бъде предадено със средствата на ПЕ. Тъй като конотативното поле на разглежданата руска дума няма пресечни точки със семантиката на българския ѝ еквивалент *копринарка* (за носителите на българския език (БЕ) този зооним е лишен от каквито и да било конотации), при метафорична употреба те не могат да бъдат преводни еквиваленти. Това налага задължителна прагматична адаптация в текста на превода, както например в представения откъс. Замяната на образа в дадения случай може да се разглежда като резултат от семантична модулация на значението на изходната единица, тъй като *б. мърла* носи сходен с нея (дори малко по-силен) прагматично-оценъчен потенциал – категорично негативно, пренебрежително отношение. Обаче основания за оценката в двете единици дават различни личностни качества на номинирания обект. В изходния текст (ИТ) те се извеждат от К2 на зооморфизма, който не съдържа семата ‘мърляв, неугледен’. Неизисканият външен вид на героинята е представен като поредната проява на нейното празноглавие и вятърничавост, на незадълбочената ѝ, лековата същност (такова е отношението към нея на говорещия). В текста на превода (П) опорните признаци на образа са извлечени по-скоро от контекста и са сведени основно до запуснатата външност. Това променя характеристиката на персонажа и следователно прави превода недостатъчно адекватен. Образът на червеникавокафявата птичка кореспондира и физически с рижата героиня, но този паралел също остава недостъпен за читателя на превода.

Подходящ преводен еквивалент в този контекст може да бъде *б. въртиопашка* (*разг., пренебр.* – ‘лекомислена, вятърничава жена’ (ТР) или *празноглавка*. И двата варианта са съизмерими с изходния зооморфизъм в информативно, прагматично, стилистично и експресивно отношение. Следователно, тук е възможна адекватна в прагматично отношение замяна на образа с пълноценен експресивно-оценъчен еквивалент.

Във втория контекст участниците в ситуацията са същите, но зооморфизмът р. *дворняжка* представя не техните взаимоотношения, а по-скоро авторовото отношение към младата героиня:

*р. Борик накрай-то не выдържал, встал и сдернул своя **дворняжка** со стула – както палто с вешалки.*

– Пойдем, – казал он. – Пойдем, нам с тобой тут делать нечего [...] Девица послушно пошла к выходу – не спрашивая, не возражая, Борик държал ея за руку, как маленькую, и по тому, как крепко и доверчиво переплелись их пальцы, по тому, как, не сговариваясь, они пошли в ногу, ясно было, что это любовь, конечно, любовь, без всякой корысти, без повода, даже без смысла. Даже Галина Петровна это понимала.

*б. Борик не издържа, стана и дръпна своята **помиярка** от стола – като палто от закачалка.*

– Тръгваме – каза той. – Тръгваме, нямаме работа тук [...] Момичето послушно тръгна към изхода – без да пита, без да възразява. Борик я държеше за ръка като малко дете и по това колко здраво и доверчиво се преплетоха пръстите им, по това в какъв синхрон закрачиха, без да се наговарят, беше ясно, че това е любов, разбира се, че беше любов, без всякаква корист, без повод, даже без смисъл. Дори Галина Петровна го разбираше.

При анализа на представения контекст е важно да се има предвид пояснението на Е. Е. Юрков, че зооморфните метафори трябва да се анализират чрез извеждане на националнокултурната им конотация не като на отделни символи и метафори, а като на компоненти на цялостни образни парадигми, които са културно обусловени и в които особеностите на националното възприятие на света намират езикова експликация. В лингвокултурологичната си класификация на руските зооморфизми изследователят разделя метафоризаторите (източниците на метафори) от семантичната сфера „животни“ на 20 тематични групи (Юрков 2012: 6 – 7). Характеризиращата номинация *р. дворняжка* (както и *р. шавка*, която също е предмет на анализ в статията) спада към най-обширната подгрупа от ТГ „домашни животни“ заедно с други номинации на означаемото ‘куче’, които съдържат определена аксиологична характеристика: *р. барбос; бобик; бульдог; дворняжка; ищейка; кобель; легавый; пес; собака; сука; сучка; цуцик; шавка; щенок.*

Л. Ф. Пуцилева отбелязва следната парадоксална закономерност: руските наименования на животни, които са най-близки до човека в бита му, са насочени предимно към дискредитация на външността или поведението на човека въпреки положителната роля, която играят в живота му, например *р. телка, курица, петух, козел, кобыла, индюк* (Пуцилева 2009: 13).

За разлика от по-голямата част от единиците в дадената подгрупа лексемата *дворняжка* (заедно със синонимите *барбос* – в някои контексти, *бобик* и амбивалентния в конотативно отношение хипероним *собака*) не се характеризира рязко с пейоративна оценка. В РЕ този зооморфизъм конотира К1 – ‘простоватост, липса на изисканост’, К2 – ‘добра приспособимост’, и К3 – ‘ниско стъпало в социалната йерархия’, и най-често изразява снизходително отношение.

Това отклонение от общия силно негативен оценъчен ореол на подгрупата може да се обясни с културно-когнитивната интерпретация на вътрешната форма на единицата. Коренът *двор-* визира определена социална принадлежност – става дума за куче, което живее и се храни на двора (общото пространство за минисоциума, обитаващ сграда или няколко съседни сгради), но също така го охранява, а на това се гледа с одобрение. Неслучайно най-разпространените руски имена, които се дават на непородистите и уличните кучета са с деминутивна форма: *Шарик*, *Бобик*, *Жучка* и пр., като често те се употребяват като нарицателни – синоними на р. *дворняжка*. Наред с това умалителният суфикс *-к-* неутрализира потенциално пренебрежително-осъдителната семантика на наставката *-яг-а*. Затова актуализацията в речта на зооморфизма р. *дворняжка* може да предизвика емоционална реакция в диапазона съжаление – снизходителност, но не и презрение (срв. б. *помияр*).

При превода на подобна експресивно-оценъчна номинация основна задача на преводача е да предаде прагматичната ценност на изходната единица. В дадения пример обаче преводаческото решение деформира оценъчно-емоционалното съдържание на ИТ. Българската дума *помияр(ка)*, която е денотативен еквивалент на руската, силно се отличава от нея в конотативен план. Тази разлика се проявява в преносните значения на б. *помияр*: ‘1. човек, който постъпва подло в дадена ситуация, или човек с долно и недостойно поведение по принцип (често като обидно обръщение); 2. (*неуважит.*) изпаднал, беден, нещастник, убитак’ (BG Жаргон), както и в значението на производната дума *помиярщина*: ‘жалка и недостойна проява (или постъпка), свидетелстваща за дълбоко вродена низост на характера и дребнодушие’ (пак там).

Следователно номинацията *помиярка* се характеризира с подчертана пейоративност и предизвиква пренебрежително, дори осъдително отношение у читателя, което не съответства на предадените от авторката емпатия и съжаление към героинята, заложени в р. *дворняжка*. Българският зооморфизъм може да бъде определен като немо-

тивиран, тъй като мотивационните му конотативни признаци не намират реална опора в денотата. Освен това ярката му вътрешна форма ('който се рови в помиите') и наложената от контекста промяна на родовата принадлежност на българската единица са формални показатели за негативните асоциации.

И така, запазването на образа със спазване на родовата принадлежност тук е неуместно и води до неадекватност на ПТ спрямо ИТ. При идентичен план на изразяване е деформиран планът на съдържание. По-близък прагматичен еквивалент би могъл да бъде деминутивният дериватив *помиярче* (въпреки родовото несъответствие), в който негативната аксиологичност е частично (макар и недостатъчно) туширана. За да се преодолее прагматичната асиметрия на изходния и преводния текст, образът би могъл да претърпи и частична замяна с експликация на конотативното съдържание. Например:

...стана и дръпна безродното си кученце от стола...

Емоционално-оценъчният план на оригинала се предава в дадения случай чрез позитивната оценъчност на българската лексема *кученце*, която конотативно съдържа смисъла 'вярност, преданост, безкористна любов'. Различната родова принадлежност на българския зооним е оправдана в случая от последвалото сравнение на героинята с малко дете.

Като характеристика на същата героиня, но представяща не авторската позиция, а отново отношението към нея на бъдещата ѝ свекърва, е използвана единица от същата тематична подгрупа в третия контекст:

р. – И не рассчитывай, что я твою шавку пропишу! – крикнула она вслед, но входная дверь уже хлопнула. В добрый час и скатертью дорога.

б. – Хич не се и надявай, че ще регистрирам тук твоята пикла! – викна тя подире им, но външната врата вече беше хлопнала. – На добър ви час и прав ви път.

Зоонимът *р. шавка* има следните значения: *ж. разг.* – '1. малко домашно или улично кученце (обикновено космато и рошаво). 2. куче от породата шпиц' (Ефремова 2000).

Като мотивационни признаци на зооморфната номинация са послужили физическите и реализационните свойства на денотата (по класификацията на мотивационните метафорични признаци на О. Н. Лагута): размерът и поведението му – непрестанен, често безпричинен и обикновено безполезен лай (Лагута 2003: 45 – 46). Въз основа на тези свойства възникват: К1 – 'незначителност, липса на позиция и

значение в обществото’, К2 – ‘угодническо поведение, доносничество’, и К3 – ‘безсмислен шум’, които формират значенията на различните семантични реализации на зооморфизма: *ж .разг.* – ‘1. нищожен човек; 2. който постоянно и злобно се възмушава и ругае; 3. *жарг.* подмазвач, доносник’ (Ефремова 2000; Елистратов 2002). При всяка употреба думата изразява презрително отношение към човек. Звукоподражателната природа на корена (М. Р. Фасмер свързва етимологията на номинацията с глаголите *шавкать, тявкать, шамкать, чавкать*) също предизвиква негативна асоциация у носителя на РЕ (Фасмер 2004).

В посочения контекст образът е изграден върху К1 на зоонима. Тъй като в БЕ не съществува лексикален еквивалент, контекстуалната замяна при превода осигурява транслирането на прагматичните параметри на изходната лексема. Пълната замяна на образа с контекстуалното съответствие б. *пикла* (срв. преносното значение на б. *пикльо* – *прен. разг. пренебр.*, – ‘епитет за изразяване на гальовно-пренебрежително или презрително отношение към някого, обикн. младо, неопитно момче, което не заслужава уважение’ (РБЕ) е точен оценъчно-експресивен корелат и следователно – сполучливо преводаческо решение.

Представеният анализ, който е част от дисертационно изследване, посветено на предаването на конотативните значения на руските субстантиви при превод на художествени текстове на български език, показва, че прагматичната ценност на подобни единици в художественолитературния дискурс е резултат от взаимодействие на конотативно представените семантични признаци и конкретната контекстуална реализация на зооморфизмите. Затова, споделяйки възприетото от И. Ликоманова разбиране за изследователския обект на теорията на превода като „...два текста, които се очаква да се препокриват смислово, функционално и които са обединени от личността на човека, докоснал се и до двата – преводача, от неговата езикова, културна, психолингвистична компетентност“ (Ликоманова 2002: 10), смятаме, че нивото на еквивалентност на изходния и преводния текст при превод на художествена литература, съдържаща конотативна лексика и фразеология, е обусловено от лингвокултурната компетентност на преводача, от номинативните и изразните възможности на ИЕ и ПЕ и от функцията на конотативната единица в контекста.

ЛИТЕРАТУРА

- Бойко 2008:** Бойко, Л. Зооморфный код культуры в семантике устойчивых сравнений. [Bojko, L. Zoomorfnyj kod kul'tury v semantike ustojchivyh sravnenij.] // *Известия Волгоградского государственного педагогического университета*. Волгоград: 2008, № 5, 94 – 97.
- Бухарова 2015:** Бухарова, Г. Зооморфный код культуры в моделировании ландшафта и его отражение в башкирской топонимии. [Buharova, G. Zoomorfnyj kod kul'tury v modelirovanii landshafta i ego otrazhenie v bashkirskoj toponimii.] // *Российский гуманитарный журнал*. Санкт-Петербург: 2015, т. 4, № 6, 487 – 493.
- Гукетлова 2009:** Гукетлова, Ф. *Зооморфный код культуры в языковой картине мира (на материале французского, кабардино-черкесского и русского языков)*. [Guketlova, F. Zoomorfnyj kod kul'tury v yazykovoј kartine mira (na materiale frantsuzskogo, kabardino-cherkesskogo i russkogo jazykov).] Дис. ... д-ра филол. наук. Нальчик: 2009.
- Занглигер 1997:** Занглигер, В. Метафоры с зооморфизмами в русских и болгарских пословицах. [Zangliger, V. Metafory s zoomorfizmami v russkih i bolgarskih poslovitsah.] // *Сборник докладов IV Международного симпозиума МАПРЯЛ. Сопоставительные и сравнительные исследования русского и других языков. Доклады*. Белград: 1997, 223 – 226.
- Красних 2002:** Красных, В. *Этнопсихоллингвистика и лингвокультурология*. [Krasnyh, V. Etnopsiholingvistika i lingvokul'turologia.] Москва: 2002.
- Лагута 2003:** Лагута, О. *Метафорология: теоретические аспекты*. [Laguta, O. Metaforologia: teoreticheskie aspekty.] Новосибирск: 2003.
- Ликоманова 2002:** Ликоманова, И. *Преводът между теорията и практиката*. [Likomanova, I. Prevodat mezhdu teoriata i praktikata.] София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2002.
- Огдонова 2000:** Огдонова, Ц. *Зооморфная лексика как фрагмент русской языковой картины мира*. [Ogdonova, Ts. Zoomorfnaја leksika как fragment russkoј jazykovoј kartiny mira.] Автореферат дис. ... канд. филол. наук. Иркутск, 2000.
- Пуцилева 2009:** Пуцилева, Л. *Культурно детерминированные коннотации русских зоонимов и фитонимов (на фоне итальянского языка)*. [Putsyleva, L. Kul'turno determinirovannye konnotatsii russkih

zoonimov I fitonimov (na fone ital'janskogo jazyka.)] Автореферат дис. ... канд. филол. наук. Санкт-Петербург: 2009.

Юрков 2012: Юрков, Е. Русские зооморфизмы в лингвокультурологическом аспекте. [Yurkov, E. Russkie zoomorfizmy v lingvokul'turologicheskom aspekte.] // *Вестник РУДН, серия Русский и иностранные языки и методика их преподавания*. Москва: 2012, № 2, 5 – 12.

ЭКСЦЕРПИРАНИ ИЗТОЧНИЦИ

Степнова 2011: Степнова, М. *Женщины Лазаря*. [Stepnova, M. Zhenshchiny Lazarya.] Москва: АСТ, Астрель, 2011.

Степнова 2014: Степнова, М. *Жените на Лазар*. Превод от руски А. Григорова [Stepnova, M. Zhenite na Lazar.] София: Прозорец, 2014.

ЛЕКСИКОГРАФСКИ ИЗТОЧНИЦИ И СПРАВОЧНИЦИ

Ефремова 2000: Ефремова, Т. *Новый словарь русского языка. Толково-словообразовательный*. [Efremova, T. Novyj slovar' russkogo jazyka. Tolkovoslovoobrazovatel'nyj.] Москва: Русский язык, 2000.

РБЕ 2001– 2015: *Речник на българския език. Т. 1 – 15, доп. и прераб.* [Rechnik na balgarskiya ezik.] София: АИ „Проф. Марин Дринов“, ЕТ „ЕМАС“, 2001 – 2015.

Фасмер 2004: Фасмер, М. *Этимологический словарь русского языка*. [Fasmer, M. Etimologicheskij slovar' russkogo jazyka.] Москва: АСТ, Астрель, 2004.

ЕЛЕКТРОННИ СПРАВОЧНИЦИ

BG Жаргон: BGJargon.com – речника на улицата. [BGJargon.com – rechnika na ulicata] <<http://www.bgjargon.com>> (12.02.2018)

Елистратов 2002: Елистратов, В. *Словарь русского арго*. [Elistratov, V. Slovar' russkogo argo.] 2002, <<http://www.gramota.ru/slovari/argo>> (26.04.2017)

Словоборг: *Словоборг. Народный словарь русского языка*. [Slovoborg. Narodnyj slovar' russkogo yazyka.] <<http://slovoborg.ru>> (20.08.2017)

ТР: Тълковен речник. [Talkoven rechnik.] <<http://talkoven.-onlinerechnik.com>> (23.11.2019)